

آیت‌الله جوادی آملی: مراقبت از خود بدون معرفت نفس امکان ندارد

حضرت آیت‌الله جوادی آملی با انتقاد از این‌که برخی اسلامی حرف می‌زنند اما قارونی فکر می‌کنند، گفت: برخی افراد می‌گویند ما سی چهل سال زحمت کشیدیم و خودمان عالم شدیم، این همان حرف قارون است که گفت من مالم را با علم و زحمت خودم به دست آوردم.

حضرت آیت‌الله جوادی آملی با انتقاد از این‌که برخی اسلامی حرف می‌زنند اما قارونی فکر می‌کنند، گفت: برخی افراد می‌گویند ما سی چهل سال زحمت کشیدیم و خودمان عالم شدیم، این همان حرف قارون است که گفت من مالم را با علم و زحمت خودم به دست آوردم.

به گزارش خبرگزاری رسا، حضرت آیت‌الله عبدالله جوادی آملی امروز شنبه در مسجد اعظم در ادامه درس تفسیر قرآن به تفسیر سوره مبارکه غافر پرداخت و با اشاره به پرسش‌هایی از مباحث قبل گفت: فرشتگان در عین حال که مختار هستند اما شهوت و غضب ندارند، تکلیف تنها در مدار اختیار نیست، اگر موجودی مختار بود و امکان عصیان برای او فراهم بود، چنین موجودی نیاز به هدایت انبیا دارد که نظیر جن و انس این چنین است، اما این‌که جمیع فرشتگان حتی فرشتگان زمین این چنین باشند، دلیلی بر آن نداریم.

وی افزود: در جریان مراقبت انسان باید بداند سود و زیان انسان چیست تا از آن بتواند مراقبت کند، مثلاً اگر از انسان بگویند از فلان پرده چشم باید مراقبت کنید باید، ابتدا آن را بشناسید سپس مراقبت کنید، در جریان عمل صالح نیز این چنین است، واقعا مرز علم از عمل جدا است، این مثال‌ها گفته شد.

مفسر برجسته قرآن کریم با اشاره به این‌که در بیرون چشم و گوش از دست و پا جدا است، ابراز کرد: ما یک عقل عملی داریم و یک عقل نظری داریم، عقل عملی متولی اراده و عزم و نیت و اخلاص است، و عقل نظری متولی جزم و علم است، ما تا نفهمیم در درونمان چه خبر است مراقبت برای ما میسر نیست.

وی بیان کرد: تا معرفت نفس نباشد، تا قوای نفس و ارزیابی قوای نفس نباشد، مراقبت ممکن نیست، ممکن است انسان یک چیزی را بداند و معصیت بکند، مانند این‌که انسان صد در صد مار و عقرب را ببیند اما نتواند فرار کند که امام علی(ع) نیز به آن اشاره کرد، مراقبت بعد از معرفت است.

خداوند هیچ کاری را بدون سبب انجام نمی‌دهد نه بدون وسیله

حضرت آیت‌الله جوادی آملی بیان کرد: این درست است که خداوند هیچ کاری را بدون سبب انجام نمی‌دهد و همان طور که قواعد فقهی و اصولی را فرمودند، قواعد عقلی را هم گفتند، آن جایی که خداوند شخصا روح انبیا را قبض می‌کند، این‌جا بدون سبب نیست، بلکه سبب خود خداوند متعال است.

وی با اشاره به این‌که در کارهایی که خداوند بلاواسطه کار می‌کند، خود خداوند سبب است، اظهار کرد: این که خداوند امور را با واسطه و با وسیله انجام می‌دهد این اشتباه است، خود خداوند پیامبر(ص) را بلاواسطه خلق کرد، خداوند متعال هر کاری را بدون سبب انجام می‌دهد.

نویسنده کتاب مفاتیح‌الحیات خاطرنشان کرد: خداوند زمین و آسمان را با حق آفرید، این که فرمود «خلق السموات و الارض بالحق» یعنی این‌که خداوند آسمان و زمین را با ساختار درونی عالم که حق است، خلق کرد، یعنی مصالح ساخت آسمان و زمین حق است.

وی گفت: این که یک شیرینی‌فروش بگوید من این شیرینی را با روغن خالص درست کردم نه یعنی سبب فاعلی بلکه سبب قوام آن است، یا یک مهندس بگوید من این را با بتون درست کردم که علت قوام آن است، انسان یاوه نیست که بیاید و برود و حساب و کتابی در کار نباشد، این «بالحق» یعنی انسان بدون یاوه و بی‌هدف در عالم نبوده است.

حضرت آیت‌الله جوادی آملی با بیان این‌که هر چیزی که مادی باشد اطراف و حول و حوش دارد اما هر چیزی که حول و حوش و اطراف داشته باشد، مادی نیست، خاطرنشان کرد: این‌که فرمود یک عده فرشتگان حامل عرش هستند و یک عده اطراف عرش هستند، منظور این نیست که عرش مادی است، حریم داشتن و حول و حوش داشتن خاصیت محدود بودن شیء است، هر موجودی که در بهشت است، محدود است اما عملش نامتناهی است.

وی اظهار کرد: در جریان رجعت نیز درست است که کافر محض رجوع می‌کند، اما نه همه کافران محض رجوع می‌کنند، یا درست است که اهل ایمان رجوع می‌کند اما همه انبیا و صلحا رجوع نمی‌کنند، در رجعت که حیات دنیا است این خصوصیت پندآوری را ندارد.

مفسر برجسته قرآن کریم با اشاره به آیه «قَالُوا رَبَّنَا أَتَيْنَا اِلَهِكَ وَاتَّبَعْنَا اِحْيَيْنَا اِثْنَيْنِ وَاحْيَيْنَا اِثْنَيْنِ فَاعْتَرَفْنَا بِذُنُوبِنَا فَهَلْ اِلَى خُرُوجٍ مِّنْ سَبِيلٍ ۝۱۱» ابراز کرد:

یک نظر این است که این احیا و اماته‌ای که در این آیه ذکر شد چون خصوصیت تذکر و پندآوری را دارد به یاد انسان می‌ماند و آن را ذکر می‌کند، این دو احیا و اماته اثربخش است.

وی بیان کرد: در یک روایت است که دنیا پست‌ترین عالم‌ها است، از این لحاظ که خداوند این همه عالم آفرید و خداوند در هیچ یک از آن عوالم جز دنیا معصیت نشد، خصوصیت دنیا این نیست که همه معارف غیبی را که در درونش است به یاد داشته باشد، برای همین فرمود اینان تا وارد دنیا شوند باز به همان اعمال کفرآمیز خود بازمی‌گردند.

حضرت آیت‌الله جوادی آملی گفت: احیا و اماته در آیه محل بحث یک آگاهی مستمر دارد که دیگر با غفلت همراه نیست، نظیر آنان نیست که به دنیا بازمی‌گردند و یادشان می‌روند، یا نظیر آنانی نیست که در عالم الست قالو بلی گفتند اما اکنون یادشان رفته است، احیا و اماته سودآور همان احیا و اماته برزخی است.

وی با تأکید بر این‌که بسیاری از افراد اسلامی حرف می‌زنند اما قارونی فکر می‌کنند، خاطرنشان کرد: برخی افراد می‌گویند ما سی چهل سال زحمت کشیدیم و خودمان عالم شدیم، این همان حرف قارون است که گفت من مالم را با علم و زحمت خودم به دست آوردم، این که می‌گویند هر کاری می‌کنید ابتدا بسم‌الله بگویید یک مراقبت و قرنطینه است.

با ره توشه تقوا پل مرگ را برای خودتان محکم بسازید

نویسنده کتاب مفاتیح‌الحیات گفت: به ما گفتند هر کاری می‌کنید اول بگویید بسم‌الله، ولو زبانی نگوید، بعد مراقب گفتار و رفتار خودش است، گفتند در تعقیبات نماز این آیه را بخوانید «ما بنا من نعمه فمُنک»، این حیات برزخی است و این حیات معنوی است، یعنی انسان کاری را که اولش می‌تواند «بسم‌الله» بگوید یا واجب یا مستحب است.

وی ابراز کرد: امام حسین(ع) در هنگام واقعه عاشورا مرگ را معنا می‌کند، «ما الموت إلا قنطره»، مرگ چیزی نیست مگر پل، مرگ چاله و چاه نیست، مرگ یک پل است که زودتر باید از آن عبور کنید، منتها انسان با ره‌توشه خود یک پل محکم بسازد که بتواند از آن عبور کند.

حضرت آیت‌الله جوادی آملی با اشاره به این‌که برخی می‌گویند مرگ چاله و پوسیدن است، گفت: این حرف را در آیه 35 سوره مبارکه دخان نقل کرد و دلیلش را هم این گونه گفتند که پدران ما به قبرستان رفتند و دیگر از آن برنگشتند، ما با مرگ از چاه وارد چاه دیگر نمی‌شویم.

وی بیان کرد: در بهشت همه رو به روی هم هستند، هیچ غیبتی وجود ندارد، رو به روی هم متقابلین هستند آن جا در محضر ذات اقدس آله هستند و هیچ کس از دیگری غافل نیست، در احوال بهشتیان است که اینان یک مرتبه در دنیا مردند و زنده وارد بهشت شویم، اینان با «الله» مظهر زنده نامیرا وارد برزخ و قیامت شدند.